

2023 | KPSS
EĞİTİM BİLİMLERİ

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİ

Tamamı Çözümlü
SORU BANKASI

ÇÖZÜMLER HEM KİTAPTA
HEM DE KAREKODDA

Geniş Ebatlı Konfor - Özgün - Anlaşılır - Öğretici

KPSS
EĞİTİM BİLİMLERİ
ÖĞRENME PSİKOLOĞİSİ
SORU BANKASI

Editör

Turgut MEŐE

Yazar

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir.

Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Sertifika No

40447

ISBN

978-625-6440-11-1

Sayfa Tasarımı

Data Dizgi Grafik

Kapak Tasarımı

Data Grafik Tasarım

Baskı ve Cilt

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: ÖĞRENME PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ 5

TEST 1	5
TEST 2	9
TEST 3	11
TEST 4	14
TEST 5	17
TEST 6	19
TEST 7	22
TEST 8	25
TEST 9	27
TEST 10	30

2. BÖLÜM: TEPKİSEL (KLASİK) KOŞULLANMA 32

TEST 1	32
TEST 2	35
TEST 3	38
TEST 4	41
TEST 5	44
TEST 6	47
TEST 7	50

3. BÖLÜM: EDİMSSEL (OPERANT) KOŞULLANMA 53

TEST 1	53
TEST 2	56
TEST 3	60
TEST 4	63
TEST 5	66
TEST 6	68
TEST 7	71

4. BÖLÜM: DİĞER DAVRANIŞÇI ÖĞRENME KURAM- LARI 74

TEST 1	74
TEST 2	78
TEST 3	81
TEST 4	84

5. BÖLÜM: SOSYAL ÖĞRENME KURAMI 87

TEST 1	87
TEST 2	90
TEST 3	93

6. BÖLÜM: İŞARET - GESTALT KURAMI 96

TEST 1	96
TEST 2	99
TEST 3	101

7. BÖLÜM: GESTALT EKOLÜ 104

TEST 1	104
TEST 2	107
TEST 3	111
TEST 4	114
TEST 5	116

8. BÖLÜM: BİLGİYİ İŞLEME KURAMI VE NÖROFİZYO- LOJİK KURAM 118

TEST 1	118
TEST 2	121
TEST 3	124
TEST 4	127
TEST 5	129

9. BÖLÜM: İNSANCIL VE YAPILANDIRMACI KURAM 131

TEST 1	131
TEST 2	134
TEST 3	137
TEST 4	140

ÇÖZÜMLER 143

CEVAP ANAHTARI 174

TEST

1

ÖĞRENME PSİKOLOJİSİNE GİRİŞ

1. Coğrafya Öğretmeni Burak Bey, dersinde işleyeceği konuyu anlatmaya başlamadan önce dersin giriş bölümünde öğrencilerine “Her yıl üniversite sınavlarında bu konudan en az iki soru çıkıyor. Bu dersi iyi dinlerseniz bu iki soruyu asla kaçırmazsınız.” demiştir.

Burak Bey’in öğrencilere yaptığı bu açıklama aşağıdakilerden hangisini sağlamaya yöneliktir?

- A) Dikkat çekme
B) Motivasyonu sağlama
C) Kaygı düzeyini düşürme
D) Stres düzeyini düşürme
E) Hazırbulunuşluk düzeyini yükseltme
2. Birey, sadece okulda belirli yaşantılar edinmez. Doğumla başlayan davranış değişiklikleri, ailede, çevrede, okulda, iş yerinde hatta sokakta da devam eder. Bu değişiklikler olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir.

Yukarıdaki açıklamalar, aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilidir?

- A) Öğretim
B) Eğitim
C) Öğrenme
D) Davranış
E) Öğrenim

3. Bazı davranışlar doğumla birlikte gelirken bazı davranışlar bireyin çevresiyle etkileşimi sonucunda ortaya çıkar. Bireyin çevresiyle etkileşimi sonucunda meydana gelen davranışlara öğrenilmiş davranış denir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi öğrenilmiş bir davranıştır?

- A) Soğuk bir havada titreme
B) Ateşli hastalık sırasında sayıklama
C) Göz kırpma
D) Yazı yazmak için kalem tutma
E) Sıcak havada terleme

4. Mehmet ve Çetin ikiz kardeş olmalarına karşın, Mehmet sözel derslerde Çetin ise sayısal derslerde daha başarılıdır. Ayrıca Çetin spora karşı çok ilgili ve yetenekli iken Mehmet daha çok resim alanına ilgi göstermektedir.

Mehmet ve Çetin’in bu durumunu, öğrenmeyi etkileyen faktörlerden hangisiyle açıklamak doğru olur?

- A) Bireysel farklılık
B) Uyarılmışlık hâli
C) Türe özgü hazıroluş
D) Güdüleme
E) Dikkat

10. Uzun yıllar aynı e-posta adresini kullanan Sonnur Hanım bu adresi değiştirmiş ve kendi adına yeni bir e-posta adresi tanımlamıştır. Ancak resmî ve çeşitli işlerde kendisinden e-posta adresi sorulduğunda eski e-posta adresini verdiği görülmüştür.

Sonnur Hanım'ın artık kullanmamasına rağmen istenilenlere eski e-posta adresini vermesi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Sönme
- B) Pozitif transfer
- C) Duyarsızlaşma
- D) İleriye ket vurma
- E) Geriye ket vurma

11. Aşağıda, öğrenmeyi etkileyen üç temel faktöre ait tanımlar verilmiştir.

- I. Öğrenilecek malzemeyi kavramsal ilişkiler içinde sunmak, kavramları gruplamak, öğrenmeyi kolaylaştırır.
- II. Uyarıcıların önceki öğrenmelerin yardımıyla anlamlandırılmasıdır.
- III. Diğerlerine göre daha dikkat çekici uyarıcılar daha çabuk öğrenilir.

Bu tanımlara ait kavramlar hangi seçenekte doğru olarak sıralanmıştır?

	I	II	III
A)	Kavramsal gruplama	Anlamsal çağrışım	Algısal ayırt etme
B)	Kavramsal gruplama	Algısal ayırt etme	Anlamsal çağrışım
C)	Algısal ayırt etme	Kavramsal gruplama	Anlamsal çağrışım
D)	Anlamsal çağrışım	Kavramsal gruplama	Algısal ayırt etme
E)	Anlamsal çağrışım	Algısal ayırt etme	Kavramsal gruplama

12. Yeni öğrenilen bilgilerin kolay hatırlanabilmesi ve kalıcı olması için zaman içerisinde gözden geçirilmesi gerekir. Bu gözden geçirme işlemi, öğrenme sürecinde belli aralıklarla veya yoğun olarak gerçekleştirilebilir.

Öğrenmenin kalıcılığını sağlamaya ilgili yukarıda verilen açıklama, aşağıdaki kavramlardan hangisini ifade etmektedir?

- A) Öğrenme etkinliklerinin uygulama alanını sınırlama
- B) Düzenli ve programlı ders çalışma
- C) Dersi derste öğrenme
- D) Bilginin ezberlenmesi
- E) Aralıklı veya toplu tekrar

13. Gelişim psikolojisi dersleri, öğrenme psikolojisi derslerinden önce verilmelidir. Gelişim psikolojisinin konularının öğrenilmesi, öğrenme psikolojisi konularının öğrenilmesinin ön koşuludur ve bu konuların öğrenilmesini kolaylaştırır.

Paragraftaki açıklamalar, aşağıdaki kavramlardan hangisine bir örnek oluşturur?

- A) Kolay öğrenme
- B) Kavrayarak öğrenme
- C) Pozitif transfer
- D) Negatif transfer
- E) Nötr transfer

14. Aşağıdakilerden hangisi, davranışçı kuramcılardan biri değildir?

- A) Pavlov
- B) Watson
- C) Thorndike
- D) Guthrie
- E) Bandura

TEPKİSEL (KLASİK) KOŞULLANMA

TEST

1

TEPKİSEL (KLASİK) KOŞULLANMA

1. Klasik koşullanma sürecine göre organizmanın herhangi bir öğrenme sürecine bağlı olmaksızın, biyolojik eğilimleri sonucunda doğal tepkiler verdiği uyarıcı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşulsuz uyarıcı
- B) Şartlı uyarıcı
- C) Doğal pekiştirme
- D) Olumlu uyarıcı
- E) Özendirici uyarıcı

2. Aşağıdakilerden hangisinde koşullu uyarıcıya uygun bir örnek vardır?

- A) Yiyecek verilen köpeğin salya salgılaması
- B) Patlama sesi duyan bir kişinin irkilmesi
- C) Soğukta kalan birinin üşümesi
- D) Limon gören birinin ağzının sulanması
- E) Elektrik şokuna maruz kalan bir kişinin kasılması

3. Tepkisel koşullanmayla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Duyuşsal davranışlar ve tutumların kazanılmasında etkilidir.
- B) Refleksif davranışların ortaya çıkmasını sağlayabilir.
- C) Koşullanma sürecinde organizma pasiftir.
- D) Öğrenme uyarıcı-tepki bağı sonucu ortaya çıkar.
- E) Pekiştirme davranıştan sonra yapılır.

4. Klasik Koşullanma Kuramı'na göre kendisine çok iyi davranan öğretmeni Sefagül Hanım'ı her gördüğünde çok sevinen okul öncesi çağı çocuğu olan Fatma'nın tepkisi aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturur?

- A) Koşullu uyarıcı
- B) Koşullu tepki
- C) Pekiştirme
- D) Nötr uyarıcı
- E) Koşulsuz tepki

5. Ağaç budayan annesine yardım etmeye çalışan küçük Sevim, budama masasını ayakları üzerine düşürmüş ve ayaklarını incitmiştir. Bir sonraki gün Sevim'in bahçeye inmediğini gören annesi, Sevim'in budama masasını görünce tedirgin olduğunu fark eder.

Sevim'in budama masasını görünce tedirgin olması aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Edimsel koşullanma
- B) Klasik koşullanma
- C) Olumsuz tat koşullanması
- D) Öğrenilmiş çaresizlik
- E) Birincil pekiştireç

6. Arkadaşlarıyla bahçede oynarken annesinin arabasını gören 3 yaşındaki Ufuk "Annem geldi." diyerek sevinmiştir.

Ufuk'un sevinmesine neden olan "araba" klasik koşullanma sürecinde aşağıdakilerden hangisiyle açıklanır?

- A) Nötr uyarıcı
- B) Koşullu uyarıcı
- C) Olumlu pekiştirme
- D) Koşulsuz uyarıcı
- E) Ayırt etme

- 6.
- I. Eski telefonu çok beğenen birinin farklı bir marka olan yeni telefonunu sevememesi
  - II. Bireyin gelişim psikolojisi kitabını beğendiği yayınevinin öğrenme psikolojisi kitabını da beğeneceğini düşünmesi
  - III. Karanlıktan ve köpekten korkan birinin birkaç köpek görünce karanlık yola sarması

Yukarıdaki davranışlar sırasıyla tepkisel koşullanmanın hangi kavramlarıyla açıklanır?

	I	II	III
A)	Gölgeleme	Ayırt etme	Sönme
B)	Engelleme	Genelleme	Gölgeleme
C)	Gölgeleme	Alışma	Engelleme
D)	Ayırt etme	Duyarlılaşma	Gölgeleme
E)	Engelleme	Ön koşullanma	Karşıt koşullanma

7. Melahat, uykusu çok ağır bir öğrencidir ve sabahları uyanmakta zorlanmaktadır. Okula zamanında gidebilmek için her gün çalar saatini kurmakta ve saatin çalmasıyla birlikte zor da olsa yatağından kalkmaktadır. Bir süre sonra çalar saatin sesini duyar duymaz çok rahat bir şekilde, zorlanmadan uyanmaya başlamıştır.

Melahat'in bu durumu Tepkisel Koşullanma Kuramı'nın hangi kavramı ile açıklanabilir?

- A) Pekiştirme
- B) Duyarlılık kazanma
- C) Alışma
- D) Sönme
- E) Kendiliğinden geri gelme

8. Metin birçok kez üniversite sınavına girmiş ancak sınavda başarılı olamamıştır. Bütün çabalarından sonra kendisine sınava bir daha girip girmeyeceğini soranlara "Defalarca denedim, çok çalışmama rağmen başaramadım. Galiba hiçbir zaman da başaramayacağım. Bu nedenle artık sınava girmeyeceğim." demiştir.

Metin'in üniversite sınavına bir daha girme girişiminde bulunmaması ve sınavı kazanabileceğine yönelik inancını yitirmesi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Sönme
- B) Öğrenilmiş çaresizlik
- C) Alışma
- D) Genelleme
- E) Ayırt etme

9. Pavlov, bir koşullu uyarının, tıpkı koşulsuz uyarı gibi organizmada bir tepkiye yol açma bilgisini edindikten sonra, başka bir koşullama düzeneğinde koşulsuz uyarı gibi kullanılıp kullanılmayacağını sorgulamıştır. Bunun için koşullanma gerçekleştiği zaman koşullu uyarıcının önüne yeni bir nötr uyarıcı eklemiş ve koşullama deneyini koşulsuz uyarıcı kullanmadan bir süre tekrarladığında bu yeni uyarıcıya da koşullu tepkinin gösterildiğini gözlemiştir. Ancak bu durumun en fazla üçüncü aşamaya kadar gerçekleşebileceğini, dördüncül aşamanın, uyarıcı şiddeti ne kadar fazla olursa olsun koşullanmanın gerçekleşmeyeceğini not olarak düşmüştür.

Pavlov'un bu araştırması, aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilişkilidir?

- A) Üst düzey koşullanma
- B) Genelleme
- C) Duyarlılık kazanma
- D) Alışkanlık kazanma
- E) Sönme

EDİMSSEL (OPERANT) KOŞULLANMA

TEST

1

EDİMSSEL (OPERANT) KOŞULLANMA

1. Evliliğinin ilk dönemlerinde eşine her hafta çiçek alan Bülent Bey bu davranışının eşi tarafından takdir edilmesi ve övülmesi sonrasında uzun zaman boyunca her hafta eşine çiçek almaya devam etmiştir.

Yukarıdaki parça aşağıdaki kuramlardan hangisini örneklendirmektedir?

- A) Sosyal Öğrenme Kuramı
- B) İşaret Öğrenme Kuramı
- C) Bağ Kuramı
- D) Edimsel Koşullanma Kuramı
- E) Gestalt Kuramı

2. Yeni aldığı kolyesiyle gittiği iş görüşmesi başarılı geçen genç bir kadının her önemli toplantıda bu kolyeyi takması aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Batıl davranış
- B) Koşullu tepki
- C) Genelleme
- D) Öğrenmenin aktarılması
- E) Duyarsızlaşma

3. Edimsel koşullanmanın temel özellikleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Zihinsel özellikleri kabul etmez.
- B) Tepkisel davranışla edimsel davranış ayrımı yapar.
- C) Pekıştiren davranıştan önce verilir.
- D) Organizmanın bir gereksinim durumunda kendiliğinden ortaya koyduğu davranışlara edim adı verilir.
- E) Önemli olan davranışın sonucu ve doğurduğu etkidir.

4. Edimsel koşullanma süreci ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Ödüle götüren ya da cezadan koruyan bir davranışın yapılmasını öğrenmektir.
- B) Organizma, ortaya koyduğu davranışların sonuçları tarafından koşullanmaktadır.
- C) Özellikle beceri ve alışkanlıkların edinilmesinde etkilidir.
- D) Edimsel koşullanmanın ilk adımı, davranışın bir kez yapılmasının sağlanmasıdır.
- E) Öğrenme, bireyin dışında gerçekleşir.

5. Yazma öğretimine öncelikle çizgi çalışmalarını ile başlanır. Önce düz çizgi, daha sonra yuvarlak çizgi çalışmaları yapılır. Her davranış gerçekleştiğinde öğrencilere pekıştirenler verilir. Çizgi çalışmalarından sonra ise yazı çalışmaları başlar. Bu aşamadan sonra ödüllendirmeler artık çizgiler için değil, yazılan yazılara yöneliktir.

Bu durum, edimsel koşullanmanın hangi temel kavramıyla ilişkilidir?

- A) Kademeli yaklaşma
- B) Zincirleme
- C) Programlı öğretim
- D) Alışkanlık kazanma
- E) Genelleme

6. Edimsel koşullanmaya göre organizma aynı uyarıcılara karşı benzer tepki göstermeyi ya da benzer uyarıcılara karşı aynı tepkiyi vermeyi öğrenir.

Yukarıdaki açıklama aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- A) Alışma
- B) Alışkanlık kazanma
- C) Zincirleme
- D) Genelleme
- E) Motor öğrenme

TEST

1

DİĞER DAVRANIŞÇI ÖĞRENME
KURAMLARI

1. Oğlunun sosyal medyada çok fazla zaman geçirdiğini fark eden bir baba bir gün öğlünden sabahtan akşama kadar ara vermeksizin sosyal medyada kalmasını istemiştir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen babanın davranış değiştirme yöntemlerinden hangisini kullandığı söylenebilir?

- A) Eşik
- B) Kademeli yaklaşım
- C) Sistematiik duyarsızlaştırma
- D) Bıktırma
- E) Zıt tepki

2. Grup ya da kitle karşısında konuşmak zordur. Bu nedenle stajyer öğretmenler genelde deneyimli öğretmenlerle sınıfa girer ve önce öğretmenlikle ilgili gözlem yapar sonrasında onların eşliğinde ders anlatırlar.

Yukarıda verilen parçada anlatılanlar aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) Kademeli yaklaşma
- B) Eşik yöntemi
- C) Sistematiik duyarsızlaştırma
- D) Bıktırma yöntemi
- E) Alıştırma ilkesi

3. Mücella, ıspanak yemeği yemediği için annesi önce ıspanağı azar azar diğer yemeklere karıştırarak yapmış, daha sonra içerisinde ıspanağın daha fazla bulunduğu yemekler hazırlamıştır. Mücella bir süre sonra diğer yemekler gibi ıspanak yemeğini de yemeye başlamıştır.

Mücella'nın ıspanak yemeğinin yeme sürecinde annesinin yaptığı uygulama Guthrie'ye göre hangi yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir?

- A) Eşik
- B) Zıt tepki
- C) Bıktırma
- D) Sistematiik duyarsızlaştırma
- E) Araçsal koşullanma

4. Absolit (mutlak), duyduğu her sesi algılayan, ayırt edebilen bir kulağa sahip olan Mozart, 6 yaşında dinlediği bir sabah ayinini çok beğenmiş, kilisenin rahibinden ayinin notalarını istemiş, ancak alamamıştır. Gece ayininde aynı müziği bir kez daha dinleyen Mozart, sabah dinlediği müziğin notalarını kâğıda dökmüş olarak notaları vermeyen rahibin karşısına çıkmıştır.

Yukarıdaki örnek Bağlaşımçılık Kuramı'nın aşağıdaki ilkelerinden hangisi ile çalışmaktadır?

- A) Etki ilkesi
- B) Alıştırma ilkesi
- C) Bağ ilkesi
- D) Zıt tepki ilkesi
- E) Hazıroluş ilkesi

17. Thorndike, organizmanın amacına ulaşması için ya da problemi çözmek için çeşitli yolları denediğini ifade etmektedir. Bu denemeler sonucunda en pratik yolu bulup seçtiğini ve beyinde sinaptik bağlar ile bağladığını savunmaktadır. Thorndike'a göre organizmanın bir problemin çözümünde birçok denemede bulunması, her seferinde farklı bir yol denemesi öğrenme için ön koşuldur.

Thorndike bu durumu aşağıdakilerden hangisiyle açıklamıştır?

- A) Çağrışımsal geçiş
- B) Tepki çeşitliliği
- C) Ögelerin gücü
- D) Tepki analojisi
- E) Tutumlar

18. Şehirler arası otobüs bileti almak isteyen Hüseyin, otagara gidecek zamanı olmayınca biletini internet üzerinden satın almış, böylece ilk kez internetten alışveriş yapmıştır. Hüseyin, daha sonra pandemi nedeniyle sokağa çıkmanın yasak olduğu dönemlerde de birçok alışverişini internetten yapmaya başlamıştır.

Hüseyin'in bu durumunu Thorndike'ın hangi kavramı ile açıklamak mümkündür?

- A) Ögelerin gücü
- B) Tepki analojisi
- C) Hazırbulunuşluk
- D) Tepki çeşitliliği
- E) Genelleme

19. Aşağıdakilerden hangisi "Sistemik Davranış Kuramı"nın özelliklerinden biri değildir?

- A) Öğrenme sürecini matematiksel bir yaklaşım ile ele almıştır.
- B) Ödülün büyüklüğünün öğrenme üzerinde etkili olduğunu savunmuştur.
- C) Organizmayı öğrenme sürecine sevk eden unsurun ihtiyaçlar olduğunu belirtmiştir.
- D) Öğrenmenin temelinde koşullanmanın yattığını savunmuştur.
- E) Davranış zincirindeki pekiştirme işlemi olabildiğince geç yapılmaktadır.

20. Yapılan bir deneyde köpeğe önce yerdeki kemik gösterilmiş ve "Otur" komutu verilmiştir. Bir süre kemik ve "Otur" komutu birlikte verildikten sonra köpek artık kemik olmaksızın "Otur" komutuyla da oturmaya başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu deney sonrası ortaya çıkan durumu en iyi açıkladığı söylenebilir?

- A) Organizma sevdiği etkinliklerde daha başarılıdır.
- B) Uyarıcının davranış öncesinde açık bir şekilde verilmesi davranışın gösterilmesine olumlu yönde etki etmektedir.
- C) Bir uyarıcıya verilen bir tepkinin, ortama yeni uyarıcılar girdiğinde eski uyarıcıların yavaş yavaş ortamdan çekilmesi sonucu yeni uyarıcılara da gösterilmesi söz konusudur.
- D) Uyarıcı ve tepki arasında geçen sürenin kısa olması organizmanın ödül olmaksızın da kesinlikle davranışı göstermesi anlamına gelmektedir.
- E) Uyarıcı ve tepki arasındaki bağın zayıflığı sadece öğrenenin değil öğretenin de motivasyonunu olumsuz etkilemektedir.

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI

TEST

1

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI

1. Berke hayranı olduğu ünlü bir pop müzik sanatçısına benzer şekilde şarkı söylemektedir. Arkadaş çevresi de zaman zaman Berke'den hayranı olduğu pop sanatçısı gibi şarkı söylemesini istemektedir. Bu nedenle Berke, sözü edilen davranışı daha sık gerçekleştirmektedir.

Berke'nin arkadaşlarının Berke'den şarkı söylemesini istedikleri için şarkı söyleme davranışında artış görülmesi sosyal öğrenme süreçlerinden hangisi ile daha iyi açıklanabilir?

- A) Dikkat
- B) Uygulama
- C) Hatırda tutma süreci
- D) Güdülenme
- E) Öz yargılama

2. Çevresindeki yetişkinlerin çoğu öğretmen olan bir çocuk, ileride edinmek istediği mesleği öğretmenlik olarak açıklar.

Buna göre çocuğun bu isteği, sosyal öğrenmeyi etkileyen hangi faktörle daha iyi açıklanabilir?

- A) Gözlemcinin sembolleştirme becerisi
- B) Gözlemcinin öngörü becerisi
- C) Gözlemcinin dolaylı öğrenme kapasitesi
- D) Modelin özellikleri
- E) Modelin davranışları

3. Hamam böceği, ciddi sayılabilecek düzeyde zarar veren bir hayvan olmadığı hâlde çoğu insan hamam böceklerinden korkar ya da tiksindir.

Sosyal Öğrenme Kuramı'na göre insanların hamam böceklerinden korkmasına ve tiksinsesine neden olan durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Dolaylı ceza
- B) Dolaylı duygu
- C) Gözlemeleme becerisi
- D) Taklit becerisi
- E) Dolaylı pekiştirme

4. Son yıllarda televizyonlarda ve filmlerde aktör ve aktrislerin sigara içmediği sahneler film yapımcılarından özellikle istenmeye başlanmıştır.

Film yapımcılarından istenen duruma kaynak olarak aşağıdaki kuramlardan hangisi gösterilebilir?

- A) Klasik Koşullanma
- B) Edimsel Koşullanma
- C) Sosyal Öğrenme Kuramı
- D) Bilişsel Kuram
- E) Bilgi İşleme Kuramı

5. Esra sınıfta öğretmenin sorduğu soruya parmak kaldırıp izin almadan yanıt vermeye kalkınca öğretmenden azar işittir. Bunu gören Kenan, aynı duruma düşmemek için asla parmak kaldırıp söz almadan öğretmenin sorduğu sorulara yanıt vermemesi gerektiğini anlamıştır.

Kenan'ın parmak kaldırıp öğretmenden izin almadan konuşmama kararı almasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Kademeli yaklaşma
- B) Tepkisel koşullanma
- C) Gizil öğrenme
- D) Deneme yanılma yoluyla öğrenme
- E) Sosyal öğrenme

İŞARET - GESTALT KURAMI

TEST

1

İŞARET - GESTALT KURAMI

1. Aradığımız bir adresi araştırırken genellikle muhtar, polis, taksiciler, dolmuşçular gibi kişilere sorduğumuzda daha kolay sonuç alır, adresi daha kolay bulabiliriz.

Bu durumun nedenini en iyi açıklayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adres sorulan bireyin ezber gücü
 B) Adres sorulan bireyin tahmin gücü
 C) Adres sorulan bireyin zihinsel yetenekleri
 D) Adres sorulan bireyin sahip olduğu çevreye ilişkin bilişsel haritası
 E) Adres sorulan bireyin o bölgede yaşaması

2. Dürtülerle yapılan nesne eşleştirmeleri, unutmaya karşı dirençli öğrenmeler sağlar. Bu eşleştirmelerde dürtü durumlarıyla bir araya getirilemeyen nesne durumuna olumsuz kateksis adı verilir.

Aşağıdaki ifadelerden hangisi bir olumsuz kateksis kavramına örnek olabilir?

- A) Antalya çok sıcaktır.
 B) Kayseri'nin pastırması ünlüdür.
 C) İtalyan pizzalarının kendine özgü bir tadı vardır.
 D) Kırşehirli balık sevmez.
 E) Karadeniz Bölgesi çok nemlidir.

3. Teneffüs zili oyunu, anne çocuğu, bal arıyı, bulut yağmu- ru, güneş sicağı çağırıştırır.

Bu durum, İşaret Öğrenme (Amaçlı Davranış) Kura- mı'na göre hangi kavramla açıklanabilir?

- A) Bilişsel harita
 B) Hareket biçimi
 C) Alan beklentileri
 D) Bilişsel senaryo
 E) Dürtü ayrımları

4. Öğretmen adayı Elif, Z Yayınevinin yaprak testlerini ala- rak soru çözmeye başlar. Ancak yaprak testlerdeki so- ruların yanlış bilgi içerdiğini, birçok konunun KPSS kap- samı içerisinde bulunmadığını görür ve daha sonra bu yayınevinin hiçbir kitap ve yaprak testini satın almaz.

Elif'in bir daha Z Yayınevinin yayınlarını satın alma- ması, Tolman'a göre aşağıdaki kavramlardan hangisi ile açıklanabilir?

- A) Örtük sönme
 B) Gizil öğrenme
 C) Eşdeğer inançlar
 D) Alan beklentileri
 E) Dürtü ayrımları

5. Okula, işe veya evimize gitmek isterken genellikle en kısa yolu tercih ederiz.

Bu tercihimizi açıklayabilecek en uygun kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gizil öğrenme
 B) Klasik koşullanma
 C) En az çaba ilkesi
 D) Etki ilkesi
 E) Genelleme

TEST

3

İŞARET - GESTALT KURAMI

1. İşleri gereği sık sık Çin'e giden Ahmet Bey, Çin'de birçok lokantada çekirge, hamam böceği gibi canlıların yemek olarak yendiğini görmüştür. Türkiye'ye döndüğünde bunları arkadaşlarına anlatmış, arkadaşlarından "İğrenç, hamam böceği yenir mi?" tepkisini almıştır.

Ahmet Bey'in arkadaşlarının tepkisi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilebilir?

- A) Alan beklentisi
B) Eşdeğer inanç
C) Dürtü ayrımı
D) Olumsuz kateksis
E) Yer-işaret öğrenme

2. Ayhan Bey ve Merve Hanım farklı okullarda görev yapan evli iki öğretmendir. İkisi de okuldan eve aynı saatte gelmelerine karşın, Ayhan Bey acıktığı için doğrudan mutfağa yönelirken Merve Hanım çok yorgun olduğu için doğrudan yatak odasına gitmektedir.

Tolman'a göre bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Olumsuz kateksis
B) Eşdeğer inanç
C) Alan beklentisi
D) Dürtü ayrımı
E) Yer-işaret öğrenme

3. Yazı yazmak, yemek yapmak, bisiklete binmek gibi davranışlar kompleks motor davranış olarak tanımlanır. Birbiriyle ilişkili birden fazla davranışın birlikte gerçekleştirilmesinden oluşurlar. Bu davranışları oluşturan her bir davranışın ayrı ayrı ele alınması, yanlış ya da anlaşılmaz sonuçlar doğurabilir. Bu nedenle davranışlar bir bütün olarak ele alınmalıdır.

İşaret-Gestalt Kuramı'nın bu varsayımı, aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilmektedir?

- A) Amaçlı davranış
B) Gizil öğrenme
C) Alan beklentisi
D) Yer-işaret öğrenme
E) Bütüncül yaklaşım

4. Türkçe öğretmeni olarak Mardin'e atanan Tuna, ideal bir öğretmen olmak istemektedir. Hayalinde, öğrencileriyle sadece akademik alanda değil, her alanda birlikte olmak, onların bütün sorunları ile ilgilenmek, onların bütün gelişim alanlarına katkıda bulunmak, iyi bir iletişim süreci yürütmek vardır. Hedeflerinden hiç sapmadan mücadele etmek isteyen Tuna, birkaç ay sonra yaptığı davranışlara baktığında, diğer öğretmenler gibi öğrencilere kızıp bağırıldığını, hatalarını gördüğünde cezalandırdığını fark etmiştir. O da diğer öğretmenler gibi öğrencilere sadece ders anlatıp, diğer alanlarda onlarla birlikte olmaktan uzaklaştığını anlamıştır.

Tolman, Tuna'nın bu tutum ve davranışlarındaki değişikliği aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklamaktadır?

- A) Olumsuz kateksis
B) Bilişsel harita
C) Gizil öğrenme
D) Molar yaklaşım
E) Dürtü ayrımı

TEST

5

GESTALT EKOLÜ

1. Bir turizm firması, Çin'den, Almanya'dan ve Güney Afrika'dan gelen üç ayrı turist grubu ile İzmir-Efes'e gezi düzenlemiştir. Her bir gruptaki bireylerin kendine has özellikler taşımalarından dolayı, gezi sırasında birbirine karışsalar bile görevli, turist bireyleri ait oldukları grupta algılamaktadır.

Bu durum, algısal örgütlenme yasalarından hangisi ile ilgilidir?

- A) Benzerlik
- B) Devamlılık
- C) Yakınlık
- D) Şekil-zemin
- E) Tamamlama

2. Sınıfında "arkası yarın" tekniğini kullanarak tarih dersini işleyen bir öğretmen, öğrencilerine konuyu anlatırken bir noktada konuyu anlatmayı bırakmakta, öğrencilerden bundan sonra neler olabileceğini tahmin ederek açıklamalarını istemektedir. Her öğrenci, o ana kadar anlatılanlardan yola çıkarak önce neler olabileceğini düşünmekte, sonra da herkes düşündüklerini sınıfa aktarmaktadır. Öğrencilerin aktarımları bittikten sonra gerçekte olayın nasıl gerçekleştiği öğretmen tarafından açıklanmaktadır.

Bu öğretmenin sınıfta kullandığı "arkası yarın" tekniğinin, Gestalt Kuramı'nın hangi yasasına dayandığı söylenebilir?

- A) Şekil-zemin
- B) Tamamlama
- C) Benzerlik
- D) Yakınlık
- E) Devamlılık

3. Tahir Bey, doğup büyüdüğü mahallede ilkokul, ortaokul ve liseyi bitirdikten sonra başka bir şehirdeki üniversiteyi kazanmış, üniversiteyi bitirdikten sonra da aynı şehirde iş yaşamını sürdürmüştür. Emekli olup yıllar sonra memleketine geri dönen Tahir Bey'e, yolda biri adres sorduğunda, sorulan adresleri hatırlayamamıştır.

Tahir Bey'in doğup büyüdüğü şehirdeki adresleri unutmaması daha çok aşağıdaki nedenlerden hangisinden kaynaklanmış olabilir?

- A) Geriye getirmedeki başarısızlık
- B) İz sistemindeki bozulma
- C) Yaşlılık
- D) Dikkat seviyesindeki düşüklük
- E) Hatırlamayı gereksiz görme

4. Hayri, üniversiteyi kazanmış ve bir yurda yerleşmiştir. İlk kez kendi ihtiyaçları için kendisi alışveriş yapmaya başlamıştır. Önce çorap ihtiyacı olmuş, tasarruflu davranmak adına 5 tanesi 5 lira olan çoraplardan almıştır. Ancak her çorabı birer gün giyebilmiş, çoraplar parçalanmıştır. Bundan sonraki çorap alışında ise tanesi 10 lira olan kaliteli çoraplardan almış, bu çorapları ise aylarca giymiştir. Hayri, aldığı pahalı çorapların uzun süre kullanılmasının verdiği etkiyle, bundan sonraki tüm alışverişlerinde ucuz ürünlerden uzak durmuş, pahalı ürünler satın almaya başlamıştır.

Hayri'nin bu tutumu, aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Yer değiştirme
- B) İşleve takılma
- C) Zihinsel kurgu
- D) Yaratıcı düşünme
- E) Tamamlama

BİLGİYİ İŞLEME KURAMI VE NÖROFİZYOLOJİK KURAM

TEST

1

BİLGİYİ İŞLEME KURAMI VE NÖROFİZYOLOJİK KURAM

1. Etkili ve kalıcı öğrenmeler, mevcut öğrenmelerle yeni bilgiler arasında ilişki kurmayı gerektirir. Ezbere dayalı öğrenmeler, bellekte uzun süre kalmaz.

Yeni bilgilerin önceki bilgilerle ilişkilendirilerek öğrenilmesi aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilmektedir?

- A) Kavrayarak öğrenme
- B) İçgörüselsel öğrenme
- C) İlişkilendirilerek öğrenme
- D) Anlamlı öğrenme
- E) Sosyal öğrenme

2. Aşağıdakilerden hangisi, herhangi bir konudaki öğrenmenin anlamlı bir şekilde elde edilmesini ve kullanılmak üzere hatırlanmasını zorlaştırır?

- A) Birden fazla duyu organı aracılığıyla elde edilmiş olması
- B) Önceki yaşantılardan bağımsız olması
- C) Günlük yaşamla ilişkili olması
- D) Farklı durumlarda sık sık kullanılması
- E) Aktif yaşantı sonucu elde edilmiş olması

3. KPSS'ye hazırlanan İsmail, tarih dersindeki 15 kelimeyi öğrenmek ve kolayca hatırlamak için kelimelerin baş harflerinden anlamlı bir kelime grubu oluşturmuştur.

İsmail'in kullanmış olduğu öğrenme stratejisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bellek destekleyici ipuçları
- B) Anlamlandırma
- C) Uyarıcı-tepki bağı kurma
- D) Çağrışımsal geçiş
- E) Dikkat ve konsantrasyon

4. KPSS'ye hazırlanan Derya, kendine bir çalışma programı hazırlamış, her hafta hangi gün hangi konuya ne kadar çalışacağını, ne kadar soru çözeceğini, ne zaman deneme sınavlarına katılacağını belirlemiştir.

Bilgiyi İşleme Kuramı dikkate alındığında Derya'nın bu davranışını aşağıdakilerden hangisi en iyi şekilde açıklar?

- A) Derya'nın davranışı onun dışsal güdülenme düzeyi ile açıklanabilir.
- B) Derya'nın davranışı, bütün-parça-bütün ilişkisi içerisinde düşündüğünü gösterir.
- C) Derya'nın davranışı genel olarak metabilşsel düşünme özelliğiyle ilgilidir.
- D) Sembolleştirme kapasitesi yüksek olduğundan zamanı planlayabilmiştir.
- E) Tepkisel öğrenme stratejilerini uygulamıştır.

5. Bilgiyi İşleme Kuramı'nın ilkeleri dikkate alınarak düzenlenen bir sınıf ortamında, yeni öğrenmelerden önce ön bilgilerin hatırlatılması gerekir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin anlamlandırılabilmesi için kolay öğrenmelerin önceden verilmesi
- B) Bilgilerin, basitten karmaşığa bir sıra ile verilmesi
- C) Bilgilerin bağımsız modüller şeklinde ele alınmasının
- D) Somut öğrenmelerin soyut öğrenmelerden önce gerçekleştirilmesi
- E) Yeni öğrenilecek bilgilerin önceki bilgilerle ilişkilendirilerek verilmesi

İNSANCIL VE YAPILANDIRMACI KURAM

TEST

1

İNSANCIL VE YAPILANDIRMACI KURAM

1. Aşağıdakilerden hangisi, insancıl anlayışla düzenlenmiş, öğrenci merkezli bir sınıfın özelliklerinden biri olamaz?

- A) Her öğrencinin biricik olduğu varsayılır.
- B) Öğrenciye akıl verme yoktur, amaç farkındalığı artırmaktır.
- C) Öğretmen sınıfın tartışılmaz otoritesidir.
- D) Eğitim iki eşit insan ilişkisi içinde, saydamlık, dürüstlük, koşulsuz kabul, saygı, empati, tutarlık ilkelerinin önemli olduğu bir anlayışla yürütülür.
- E) Yönlendirici değil, yansıtmacı psikolojik danışma yaklaşımı benimsenir.

2. Öğrencilerine ev ödevi veren bir öğretmen, birkaç öğrencinin ödevlerini başkalarına yaptırdığını fark eder.

Bu öğretmenin, öğrencilerini psikolojik açıdan olumsuz etkilemeden yapacağı en doğru davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ödevlerini tahtada yaptırarak öğrencilerin yapıp yapmadığını ortaya çıkarmak
- B) Ödevlerini başkalarına yaptıran öğrencileri cezalandırmak
- C) Ödevlerinin yetersiz olduğunu söyleyerek düşük puan vermek
- D) Ödevlerini başkalarına yaptıranın çok büyük bir yanlış olduğunu anlatmak
- E) Ödevlerini başkalarına yaptıranlara yeni ödevler verip yeni ödevleri değerlendirmek

3. Aşağıdakilerden hangisi, Hümanist Kuram'a dayalı bir sınıf ortamının özelliklerinden biri olamaz?

- A) Güvenli bir sınıf ortamı
- B) Öğretim etkinliklerinin merkezinde yer alan öğretmen
- C) Öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun öğretim yolları
- D) İşbirliğine dayalı çalışmalar
- E) Öğrencilerin ilgi ve beklentilerinin önemsenmesi

4. Öğrenme kuramlarının her biri, öğrenme ve eğitim sürecine farklı bakış açılarıyla bakmakta, öğrenme sürecini farklı yollarla ele almaktadır.

Buna göre, bilginin doğasını ve kaynağını inceleyen öğrenme kuramı hangisidir?

- A) Yapılandırmacı Yaklaşım
- B) Çoklu Zekâ Yaklaşımı
- C) Temel Öğrenme Yaklaşımı
- D) Tam Öğrenme Yaklaşımı
- E) İşbirlikçi Yaklaşım

5. Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı'nın özellikleri ile ilgili verilen aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Değerlendirme öğretim sürecine değil, ürüne dönük olarak yapılır.
- B) Öğretim programı öğrencilerin katılımı ile yönlendirilir.
- C) Öğrenci öğrenmeden sorumlu ve süreçte aktiftir.
- D) Öğretmen, bilginin inşa edilmesinde öğrenciye gerekli ortamı hazırlar.
- E) Öğretmen, öğrencilerin özelliklerini ve girişimciliklerini öğretimde temel kabul eder.

ÇÖZÜMLER

DATA KÜYİNİLARI

1. Bölüm: Öğrenme Psikolojisine Giriş

Test 1 Çözümleri

Çözüm 1: Motivasyon, bir davranışı yapmaya yönelik istek duymadır. Burak Öğretmen konuyu işlemeden önce öğrencilerin derse daha iyi odaklanabilmesi ve öğrenmenin daha iyi gerçekleşebilmesi için dersin öğrencilere sağlayacağı yararları bahsetmiştir. Böylece öğrencileri öğrenmeye istekli hâle getirmiş, motivasyonu sağlamıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 2: Bireyin geçirdiği yaşantılar sonucu davranışlarında nispeten kalıcı izli değişiklikler olması öğrenmedir. Öğrenme; planlı ya da plansız, iyi ya da kötü şekilde gerçekleşebilir. Sorudaki açıklamalar da öğrenme ile ilişkilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 3: Öğrenilmiş davranışlar deneyim sonucu oluşur ve nispeten kalıcı izlidir. Doğuştan getirilen, istemsizce yapılan, geçici olan davranışlar öğrenme olarak kabul edilmez. Soğuk havada titreme ve sıcak havada terleme tamamen fizyolojik olan ancak yaşantı sonucu oluşmayan, hastalık etkisiyle sayıklama geçici ve istemsiz davranışlar olduğundan öğrenilmemiştir. Yazıyı yazmak için kalem tutma ise yaşantı sonucu kazanılan ve ömür boyu kullanılabilen bir beceri olduğundan öğrenilmiş davranıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 4: Her bireyin ilgi, yetenek, öğrenme düzeyi vb. farklılık gösterir. Bu durumun nedeni "bireysel farklılıklar"dır. Bireysel farklılıklar aynı dönem ya da yaşta olan, aynı çevrede yetişen, aynı ana babadan olan bireylerden aynı davranışların beklenmemesinin gerekçesidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 5:

ÖĞRENMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

ÖĞRENENLE İLGİLİ

- Güdülenme
- Dikkat
- Türe özgü hazıroluş
- Genel uyarılımlık hâli
- Olgunlaşma
- Yaş
- Zekâ
- Transfer

YÖNTEMLE İLGİLİ

- Aktivite
- Konunun yapısı
- Türe özgü hazıroluş
- Konuya ayrılan zaman
- Dönüt

MALZEMEYİ İLGİLİ

- Telaffuz edilebilirlik
- Algısal ayırt edilebilirlik
- Anlamsal çağırışım
- Kavramsal gruplandırma

Refleksler öğrenmeyi etkileyen faktörlerden biri değildir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 6: Organizmanın kendi iradesi ile başlattığı ve bitirdiği davranışlar "bilinçli davranışlar"dır. Bilinçli davranışlar belli bir düzeyde dikkat gerektirir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 7: Öğrenmeyi etkileyen faktörler temelde öğrenenle, yöntemle ve malzemeyle ilgili olanlar olarak üçe ayrılır:

- Konuya ayrılan zaman
  - » a. Aralıklı çalışma: Geniş zamana yararlanarak çalışmaz.
  - » b. Toplu çalışma: Dar zamanda çalışmadır.
- Konunun yapısı
  - » a. Parçalara bölme: Uzun ya da zor konuların adım adım öğrenimi
  - » Bütün hâlinde öğrenme: Kısa ya da kolay konuların öğrenimi
  - » Aktivite: Öğrenen süreçte ne kadar aktifse o kadar iyi öğrenir.
  - » Dönüt: Sonuç hakkında öğrenenin bilgilendirilmesidir.

Buna göre aralıklı ya da toplu öğrenme öğrenmeyi etkileyen yöntemle ilgili unsurlardan biridir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 8: Bilinçli davranışlar bireyin kendi iradesiyle başlattığı ve bitirdiği, belli bir düzeyde dikkat gerektiren davranışlardır. Bu davranışları bilinçsiz davranışlardan örneğin korkulardan ayıran en önemli fark bu davranışların istemli gerçekleştirilmesidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 9: Öğrenmeyi etkileyen faktörlerden biri de transferdir. Öğrenilenlerin yeni durumlara aktarımı anlamına gelen transfer, olumlu ya da olumsuz olabilir. Olumlu transferlerde önceki öğrenmelerin yeni öğrenmeleri kolaylaştırması, olumsuz transferlerde ise zorlaştırması vardır. Tuncay'ın da önceden F klavye ile yazmayı öğrenmesi sonradan Q klavye ile yazmayı öğrenmesini zorlaştırdığından olumsuz transfer örneğidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 10: Bir türe özgü olan ya da bir türe ait tüm canlıların biyolojik donanım etkisiyle yapmadığı davranışlar "türe özgü hazıroluş" kavramıyla açıklanır. Şempanzelerin kelime öğrenememesi, onların biyolojik olarak dil yetisine sahip olmayışından yani türe özgü hazıroluş şartı sağlanamadığından dolayıdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 11: Öğrenmeyi etkileyen malzemeyle ilgili faktörlerden biri algısal ayırt etmedir. Bu unsur öğrenilecek malzemenin çevresindeki diğer uyarıcılardan daha ön planda tutulmasını, dikkat çekmesini, kolay ayırt edilmesini ifade eder. Öğrenilecek malzeme diğerlerinden farklı boyutta verilerle, oklarla gösterilerek, altı çizilerek vb. odak noktası hâline getirilebilir. Ders kitaplarında önemli kavramları farklı yollarla vurgulamak da algısal ayırt etme ile açıklanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 12: Hatice'nin yüksek lisans tezini yazarken çalışmalarını danışmanına göstererek onun fikirlerini alması geri bildirim örneğidir. Geri bildirim (dönüt) sonuç ya da süreç hakkında öğrenenin bilgilendirilmesidir. Yöntemle ilgili olarak öğrenmeyi etkileyen faktörlerden biri olan geri bildirim; davranışın hemen ardından verilmeli, açıklayıcı olmalıdır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 13: Yaşantı, öğrenme için ön koşullardan biridir. Öğrenme için davranışın yaşantı sonucu kazanılması ve nispeten kalıcı izli olması gerekir. Dolayısıyla doğuştan getirilen istemsiz davranışlar (refleksler) öğrenme ürünü sayılmaz. Göz kırpması, doğuştan gelen bir refleks olduğundan öğrenme ürünü değildir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 14: İğdüler öğrenilmemiş davranışlardır. A, B, C ve E seçeneklerindeki davranışlar iğdülü örneğidir. D seçeneğindeki davranış ise bebeğin birkaç kez biberonla beslenmesi sonucu biberonun karın doyurmaya yarayan bir eşya olduğuna öğrenmesiyle oluşur. Yaşantı sonucu oluşan bu davranış öğrenme örneği olduğundan iğdülü değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 15: Öğrenilmiş davranışlar deneyim sonucu oluşan nispeten kalıcı izli davranışlardır. Davranışın deneyim sonucu oluşması doğuştan getirilmediğini, nispeten kalıcı izli olması en az bir süre devam etmesini, örneğin tarih sınavı için ezberlenen tarihinin iki hafta boyunca unutulmamasını ifade eder. Buna göre grip olan çocuğun ateşinin olması geçici bir durum olduğundan öğrenilmiş davranış kabul edilemez. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 16: Öğrenme, yaşantı sonucu oluşan nispeten kalıcı izli davranış değişiklikleridir. Buna göre yaşantı sonucu oluşmuş A, C, D ve E seçeneklerindeki davranışlar öğrenilmiştir. Henüz hiçbir yaşantısı olmayan bebeklerin bile yaptığı ağlama davranışı ise öğrenilmemiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 17: Doğuştan getirilen davranışlar refleksler ve iğdülerdir. Bu davranışlar yaşantı sonucu oluşmadığından öğrenme ürünü değildir. Henüz bebek olan biri bile bu davranışları yapabilir. Dolayısıyla tozlu ortamlarda hapşırma bir bebeğin bile yapabileceği, refleksif ve doğuştan getirilen davranışlara örnek verilebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 18: Refleksif davranışların özellikleri şunlardır:

- Doğuştan getirilirler. Öğrenme ürünü değildir.
- Ani ve basit hareketlerdir.
- Türe özgü değildir. Birçok türe aynı şekilde görülebilir.
- Ertelenebilen ancak engellenemeyen davranışlardır.

Buna göre reflekslerin ertelenemediği bilgisi yanlıştır. Ciddi bir ortamda öksürmeceğimizi fark edip öksürdümü tutmak refleksin ertelenebildiğine ancak dışarı çıkıp öksürmemiz refleksin engellenemediğine örnektir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 19: Organizmanın bir uyarana gösterdiği tepkilere davranış denir. Davranış temelde doğuştan getirilen davranışlar (refleksler ve iğdülü), geçici davranışlar ve öğrenilmiş davranışlar (istemli ve istemsiz) olarak üçe ayrılır. Fizyolojik, bilişsel, duyuşsal vb. tüm etkinlikler birer davranıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 20: I. Zilin çaldığını duyan bir bebeğin kapıya doğru bakması deneyimlerin sonucu zil çaldıktan sonra kapıdan birinin gireceğini öğrenmesinden kaynaklanır.

II. Kolu kırıldığı için bir süre yazı yazamayan kişinin bu durumu geçicidir. İki ay sonra yeniden yazı yazabileceğinden kalıcı olmayan bu durum öğrenme ürünü değildir.

III. Sınav olacağını öğrenen bir öğrencinin avuç içlerinin terlemesi öğrencinin yaşantıları sonucu sınav olmaktan korkmayı öğrenmesinden kaynaklanır.

Buna göre I ve III. numaralı davranışlar öğrenilmiş, II. davranış geçicidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Test 2 Çözümleri

Çözüm 1: Homeostatik davranış, organizmanın kendi içindeki denge durumunu korumasına yönelik yaptığı terleme, titreme gibi davranışlardır. Bu davranışlar istem dışı ve tamamen fizyolojiktir. Doğuştan getirildiklerinden öğrenme ürünü de sayılmazlar. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 2: Kazların doğum sonraki ilk günde çevrelerinde hareket eden canlıları takip etmesi yalnızca bu türe özgü olan, öğrenilmeyen, doğuştan getirilen, ertelenebilen ve engellenemeyen bir davranıştır. Yalnız bir türe ait olan bu nitelikteki davranışlar "iğdülü" olarak adlandırılır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 3: Yaşantı ürünü olan davranışlar çevre ile etkileşim sonucu oluşur. A, B, D ve E seçeneklerinde çevre ile etkileşim sonucunda C seçeneğinde olgunlaşma sonucunda oluşan bir durum vardır. Olgunlaşma; kalıtsal olarak doğmadan önce belirlenmiş biyolojik değişimlerin vakti gelince yaşantıdan bağımsız olarak, kendiliğinden meydana gelmesidir. Dolayısıyla parmakların kalem tutabilecek hâle gelmesi yaşantı ürünü kabul edilemez. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 10: Bağlaşımcılık Kuramı, öğrenmenin tekrar ve alıştırmalarla etkili olduğunu savunmaktadır. Öğrencinin konuları anlaması başarı için tek başına yeterli değildir, bununla birlikte anladıklarını sorularda uygulaması yani tekrar etmesi gerekir. Dolayısıyla sorudaki öğrencinin başarısızlığı tekrar ilkesinin göz ardı edilmesiyle açıklanabilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 11: Guthrie'ye göre istenmeyen tepkiler eşik, bıkırtma ya da zıt tepki yöntemleriyle ortadan kaldırılabılır. Bu yöntemlerden biri olan zıt tepki, istenmeyen uyarıcıyla birlikte sevilen uyarıcının da ortama katılmasıyla istenmeyen uyarıcının tepki doğurmasını ifade eder. İstenmeyen tepki olan havuz korkusunun, sevilen uyarıcı olan baba ile basklanması ve tepki doğuramaması da zıt tepki yöntemiyle ilgilidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 12: B, C, D ve E seçeneklerindeki ifadeler Bitişiklik Kuramı'nın savunucuları arasındadır. Öğrenmede pekiştirmenin önemli olduğunu söyleyen kuramlar ise Bağ ve edimsel Koşullanma Kuramları'dır. Bu kuramlar davranışın doğurduğu sonuçtan etkilediğini ifade eden "etki yasası"na dayanırken Bitişiklik Kuramı'nı ifade eden "etki yasası"na dayanırken Bitişiklik Kuramı'nı benimseyen Watson ve Guthrie bu yasayı reddeder. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 13: Davranışçı Öğrenme Kuramı'na göre koşullanma sonucu öğrenilmiş bir duygunun tam zıddına dönüşmesi "karşıt koşullanma"dır. Deniz'in önceleri matematiği hiç sevmeyen sonradan sever hâle gelmesi karşıt koşullanma örneğidir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 14: Bir tepkinin ortaya çıkmasını önleyebilecek birden fazla etken olmasına "salınım etkisi" denir. Ders çalışmayı (tepki) engelleyebilecek etkenlerin birden fazla olması da (yorgunluk, açlık, motivasyon eksikliği vb.) salınım etkisiyle açıklanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 15: Bir tepkinin verilen pekiştiricin miktarıyla doğru oranda artış-azalış göstermesine Crespi etkisi denir. İş yerinde maaşların yükselmesi ile kârın da yükselmesi, Crespi etkisiyle açıklanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 16: Pekiştirilmek istenen davranışla birlikte başka davranışların da pekiştirilmesine etkinin yayılması denir. Babanın ödev yapma davranışını pekiştirmek isterken hızlı ödev yapma ve özen göstermeme davranışlarını da bilinçsizce pekiştirmesi etkinin yayılmasına örnektir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 17: Thorndike'a göre deneme - yanılma yoluyla öğrenen organizma bu denemeler sırasında birçok tepki sergiler. Amaca ulaşmak için farklı yollar denenmesi "tepki çeşitliliği" kavramıyla açıklanır. Örneğin karanlıkta kapıyı açabilmek için el ile anahtarın şeklini hissetme, ışık tutma; anahtar deliğini el yordamıyla bulma gibi farklı tepkiler sergilenir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 18: Önceden öğrenilenlerin benzer ortamlarda kullanılmasına "tepki analogisi" denir. Hüseyin, zamani olmayınca kullandığı internet alışverişini daha sonra dışarı çıkamayınca da kullanarak tepki analogisini örneklemiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 19: A, B, C ve D seçeneklerindeki ifadeler Hull'ün geliştirdiği Sistematik Davranış Kuramı'nın özelliklerindedir. E seçeneği ise öğrenmeyi olumsuz etkileyeceğinden hiçbir öğrenme kuramında önerilmeyen bir durumdur. Eğitimde öğrenciye geri bildirim olabildiğince erken verilmelidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 20: Bir köpek yerdeki kemiğe ulaşmak için otururken başlangıçta "otur" komutu onun için anlamsızdır. Bu iki uyarıcının sürekli birlikte verilmesi sonucu komut anlam kazanmaya başlar ve doğal olarak oturma davranışı oluşturan kemik ortamdaki çıkarılınca komut da aynı işlevi üstlenmiştir. Bir uyarıcıya (kemik) verilen tepkinin (oturma) ortama yeni uyarıcılar girdiğinde ("Otur" komutu) eski uyarıcıların yavaşça ortamdaki çekilmesiyle yeni uyarıcıya da gösterildiği bu gibi durumlar "çağrışımsal geçiş" kavramıyla açıklanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Test 2 Çözümleri

Çözüm 1: Sistematik Davranış Kuramı'ndaki "tepkisel engelleme" kavramı; tepkinin yorgunluğa neden olduğunu, yorgunluğun da tepkide bulunmayı engellediğini ifade eder. Klasik eğitim sistemindeki çalışmanın verdiği yorgunluk ve bu yorgunluk etkisiyle engellenme de "tepkisel engelleme" örneğidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Çözüm 2: Watson ve Guthrie'nin savunucusu olduğu Bitişiklik Kuramı'na göre bir davranışa gösterilen tepkilerden en çok tekrarlanan ve en son gösterileni; uyarıcıyla yeniden karşılaştığında gösterilme olasılığı en yüksek olandır. Buna "en son ve en sık ilkesi" denir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 3: A, C, D ve E seçeneklerindeki ifadeler Watson'ın görüşlerini yansıtmaktadır. B seçeneği ise Watson, öğrenmede en önemli unsur olarak çevreyi gördüğünden yanlıştır. Öyle ki Watson doğuştan gelen hiçbir bilgi olmadığını, zihnin boş bir levha gibi olduğunu (tabula rasa) ve kişiliğin şekillenmemiş çamur benzediğini söylemiştir. Öğrenmeyle herkes her şey olabilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 4: Karşıt koşullanma, bir durumun yol açtığı olumsuzlukların yanında iyi yönleri de fark etmeyi ve bu sayede eski duygunun tam zıddına dönmesini ifade eder. Mehmet'in sınav kaygısının tam zıddına dönerek yerini rahatlamaya bırakması için ona böyle anlarda yüksek puanlar aldığı sınavları hatırlamasını önermek uygun olur. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 5: Bireyin korktuğu bir duruma doğrudan karşı karşıya kalması, maruz bırakma (karşı karşıya getirme) yöntemiyle ilgilidir. Babası, Necla'yı korktuğu kediyle karşı karşıya getirerek onun korkusunu yenmesini istemiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 6: Bitişiklik, uyarıcı ile tepkinin birbirine zamansal olarak yakın olmasıdır. Bu ilke, bir uyarıcıyla eşleşen tepkinin başka zamanlarda da çağrışım etkisiyle gösterilmesini ifade eder. A, C, D ve E seçeneklerinde bitişiklik söz konusudur. B seçeneğinde ise ne zamansal olarak uyarıcıya yakınlık ne de koşullu bir tepki olduğundan bitişikliğe örnek değildir. Acı etkisiyle ağlama, koşulsuz (öğrenilmemiş) bir tepkidir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 7: Amacına ulaştırılan ve bireye haz veren tepkiler, pekiştirilmiş tepkilerdir. Pekiştirilen tepkilerin uyarıcı-tepki bağına güçlendirdiğini "etki yasası" adıyla ifade eden kuram, Thorndike'in Bağlaşımcılık Kuramı'dır. Etki yasasına göre eğitimde ceza kullanılmamalı ancak pekiştiriciler kullanılmalıdır. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 8: Guthrie'ye göre bir uyarıcıya verilen en son tepki, uyarıcılarla diğer karşılaşmalarda da verilecektir. Guthrie, bu durumu "sonuculuk ilkesi" olarak ifade eder. Bireyin arkadaşına son görüşmede kırılmasının sonraki görüşmede de kırılganlık hissetmesine yol açması "sonuculuk ilkesi" ile açıklanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 9: Tanımadıkları yetişkinler çocuklar için olumsuz uyarıcılar o yetişkinlerin onlarla oynaması ya da onlara şeker vermesi gibi tavırlar olumlu uyarıcılar. Olumsuz tepki doğuran uyarıcının olumlu tepki doğuranla bir arada verilmesiyle olumsuz tepkinin "zıt tepki yöntemi" ile açıklanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 10: Organizmanın yapmak istediği davranışı ondan usanıncaya kadar yapmasıyla artık yapmak istememesini hedefleyen alışkanlığı ortadan kaldırmaya yöntemi "bıkırtma"dır. Annesi, Sedat'a artık istemediği kadar çok kola vererek onu koladan bıkırtmış yani bıkırtma yöntemi kullanmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

Çözüm 11: İstenmeyen tepkiye neden olabilecek bir uyarıcının organizmaya azar azar verilmesiyle organizmayı rahatsız etmemesi ilkesine dayanan yöntem "eşik yöntemi"dir. Rehber öğretmenin Seda'ya önerisi de onun tarih dersine çalışabilmesini adım adım kolaylaştırdığından eşik yöntemine uygundur. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 12: A, B, D ve E seçeneklerinde verilen kabuller Bitişiklik Kuramı'nın özelliklerini yansıtmaktadır. C seçeneğinde ise bilişsel kuramlardan biri olan Sosyal Öğrenme Kuramı'nın eğitim alanına sağladığı katkı ifade edilmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 13: Guthrie, eğitim alanında cezanın etkili olmayacağını savunur. Guthrie'ye göre olumsuz davranışları ortadan kaldırmak için ceza değil; bıkırtma, eşik ve zıt tepki yöntemleri kullanılmalıdır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Çözüm 14: Özellikleri verilen uyarıcılara Watson, "itici uyarıcılar" demiştir. İtici uyarıcılar, zamansal olarak yakın oldukları nötr uyarıcıları koşullu uyarıcı hâline getirebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

Çözüm 15: Soruda açıklanan kavram "sistematik duyarsızlaştırma"dır. Bu yöntem aşamalı olarak korkuların giderilmesi ilkesine dayanır. Klasik koşullanma yoluyla kazanılmış korku ve kaygılarda etkilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

Çözüm 16: Thorndike'a göre öğrenme, uyarıcı ile tepki arasında bağ kurulmasına; bağın güçlenmesi ise tekrara dayalıdır. Bu durumu "tekrar kanunu" olarak ifade eden Thorndike'ın görüşlerine Bekir'in öğrencilerini evde sık sık uygulaması örnek gösterilebilir.

NOT: Thorndike'ın görüşleri 1930'dan sonra bazı değişikliklere uğramıştır. Bu değişiklikler etki ve tekrar yasalarında olmuştur.

	1930 öncesi	1930 sonrası
Etki Yasası	<ul style="list-style-type: none"> Ödül, uyarıcı-tepki bağına güçlendirir. Ceza, bağı zayıflatır. 	<ul style="list-style-type: none"> Ödül, bağı güçlendirir. Ceza bağına gücüne etki etmez.
Tekrar Yasası	<ul style="list-style-type: none"> Tekrar, bağı güçlendirir (kullanılma yasası) Tekrar etme bağı zayıflatır (kullanılmama yasası) 	<ul style="list-style-type: none"> Tekrar, tek başına bağı güçlendirmez, dönüt de gereklidir. Tekrar etme bağı zayıflatmaz.

Doğru cevap C seçeneğidir.

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 | Faks: 0312 342 23 58
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com
WhatsApp: 0 505 925 57 81

